

Anatoly Fomenko i la invenció de la Història

Autor: Zrubavel

Data de publicació: 06-02-2014

Us exposem la tesi d'Anatoly Fomenko sobre la ciència de la cronologia dels fets històrics i la seva concepció errònia, resumida del seu llibre *Chronology* per Zrubavel, que la va publicar al seu bloc *Pons Asinorum* el 8 de gener del 2008.

El 1972 es van reunir els membres de la Royal Society of London, l'Acadèmia Britànica de les Ciències. L'objectiu de la reunió era debatre les inconsistències obtingudes en el càlcul de l'acceleració del moviment lunar. Segons les dades amb què es comptava, l'acceleració de la Lluna havia experimentat un salt en algun moment de la Història pròxim al segle X. L'augment de l'acceleració era de tal magnitud que no hi havia paràmetres o excepcions possibles capaços d'enquadrar l'acceleració de la Lluna dins d'una fórmula raonable. Tot i que es van proposar diverses opcions, no es va arribar a cap resultat definitiu.

El 1973 Robert Newton, un dels investigadors del problema, es va posar en contacte amb Anatoly T. Fomenko. Membre de l'Acadèmia de les Ciències, professor de la Universitat Estatal de Moscou, Anatoly Fomenko era un dels més prestigiosos matemàtics de l'època. Després d'escoltar la detallada exposició de Robert Newton, Anatoly Fomenko es va assabentar que la forma de datar l'acceleració de la Lluna a l'antiguitat es basava en el càlcul dels eclipsis. Els eclipsis sempre han estat dates fonamentals per a la Ciència, puix que permeten datar gairebé al segon esdeveniments històrics molt distants en el temps.

En aquest cas, sabent que hi va haver un eclipsi en una data determinada podem precisar la situació on es trobava la Lluna respecte de la Terra. Comparant els registres històrics sobre diferents eclipsis és possible determinar l'acceleració del moviment lunar des de l'antiguitat fins avui.

Tucídides va ser un general atenès que va participar a la Guerra del Peloponès. Al seu torn, en va deixar una narració en un llibre clàssic —Història de la Guerra del Peloponès— que està considerat un dels primers escrits de qualitat que hi ha sobre Història. La guerra es va durar més de 20 anys. A la crònica, Tucídides va detallant els diferents alts i baixos que patien al llarg del prolongat combat.

En un relat tan extens en el temps, va poder arribar a detallar 3 eclipsis que van succeir durant la confrontació entre Esparta i Atenes.

El primer, va ser un eclipsi de Sol total. El segon, també de Sol, però parcial. El tercer, un eclipsi lunar. Gràcies a aquesta informació, unida al recompte d'anys transcorreguts entre uns i altres esdeveniments, és possible datar perfectament l'època en què es va celebrar aquesta batalla: dels anys 431 al 404 abans de Crist.

Aquesta tasca es va realitzar fa molts segles, i el mateix Kepler va ser un dels encarregats del càlcul. Fascinant és saber que es pot arribar a conèixer fins al dia de l'any en què es va esdevenir cadascun dels eclipsis. El primer, l'eclipsi solar total, va ocórrer el 3 d'agost de l'any 431 abans de Crist. Fins i tot es podria precisar l'hora de l'esdeveniment.

3

Anatoly Fomenko recordava vagament haver llegit alguna vegada algun article sobre N. A. Morozov en què proposava unes noves dates per a la cronologia dels eclipsis ocorreguts a l'antiguitat. Anatoly Fomenko era molt escèptic davant dels treballs de Morozov, però, atesa la dificultat del problema de l'acceleració de la Lluna, impossible de quadrar per mètodes matemàtics convencionals, va optar per localitzar aquests treballs de Morozov.

Usant la taula de dates proposat per Nikolai Alexandrovich Morozov, el comportament de l'acceleració de la Lluna quedava totalment explicat. La gràfica, que abans tenia un gran salt, es convertia en pràcticament lineal.

4

Robert Newton va poder solucionar el seu problema i donar carpetada a la problemàtica sobre l'acceleració lunar.

Però Anatoly Fomenko no va poder deixar de pensar en els treballs de Morozov tot i que el que havia sentit sobre ell, en xerrades informals de passadís amb altres professors d'Universitat, no havia estat molt positiu.

N. A. Morozov (1854-1946) va ser un astrònom rus al qual, pels seus treballs, es va honorar donant nom a un meteorit. Morozov, a més, s'havia trobat amb la problemàtica dels eclipsis i havia publicat els resultats de les seves investigacions al llibre Christ (1924-1936). Hi qüestionava la forma en què s'havien datat els fets històrics amb anterioritat al segle VI. Reunint les màximes evidències científiques possibles, havia suggerit una sèrie de dates que en alguns casos movien coneguts esdeveniments històrics diverses desenes d'anys cap endavant o cap enrere. La curiositat inicial va portar a Anatoly Fomenko a submergir-se de ple en els problemes de la ciència de la cronologia. Aquesta ciència que ens sembla tan antiga com el foc amb prou feines té cinc segles.

Joseph Scaliger (1540-1609) i Dionysius Petavius (1583-1652) van ser els que van fundar la concepció cronològica que perdura als nostres dies. Van ser ells els qui es van encarregar de traçar el camí a seguir per a situar esdeveniments distants en l'espai, però que s'esdevenien en un mateix període de temps. I en calcular les dates, emprant nombres concrets entorn de l'any 0 (del naixement de Crist) i no referències temporals a altres successos (trenta anys després de la Fundació de Roma, deu anys després de la mort d'Alexandre el Gran).

5

Avui en dia tots sabem que la feina dels cronòlegs no va ser el que se sol dir molt precisa. Jesucrist no va néixer pas a l'any u, sinó al tres després de Crist. A aquest resultat, hi arribem de nou mitjançant un eclipsi: el que Flavi Josep relata poc després de la mort d'Herodes el Gran i que serveix per datar Jesús amb força precisió.

Si us interessa, les datacions tretes pels pèls porten, fins i tot, a tractar de situar el naixement de Jesús entre el 3 i el 7 d'abril. Jesús no seria Capricorn, sinó Àries.

No obstant això, els estudis de Morozov portaven cap endavant i cap enrere nombrosos fets històrics. No estem parlant de dos anys d'error, sinó de fins a cent. Anatoly Fomenko s'encarregaria de revitalitzar els treballs de la seva compatriota que havia caigut en el més gran dels oblits i les teories mai no van agradar als historiadors. Durant anys,

Anatoly Fomenko va anar recollint evidències i informant sobre els criteris científics emprats per decidir les dates. Molts companys professors d'universitats soviètiques el van ajudar en els càlculs.

Els resultats de les seves investigacions, però, no són fàcils de digerir. Fins al punt que, pel sorprenent de les seves conclusions, és titllat de "pseudocientífic" (no oblidem que és un membre de l'Acadèmia de les Ciències de Rússia, un país famós per la qualitat dels seus investigadors). Després de dues dècades d'investigació, els seus treballs van començar a sortir publicats, aprofitant la llibertat de l'escissió de l'antiga URSS. Alguns d'ells estan traduïts a l'anglès. La seva extensíssima obra, *Chronology*, en set volums de més de mil pàgines cadascun, és un dels llibres més inquietants del segle XX.

6

Acostumat a llegir llibres de ciència i pseudociència, el primer que sorprèn del primer tom de *Chronology* és la bibliografia: un llibre amb 1492 fonts. Així, no és un llibre escrit del no-res, basat en especulacions. Anatoly Fomenko va tractar de recopilar tanta informació com va poder a l'hora de realitzar els seus càlculs. El que menys li va interessar des del principi van ser les conclusions.

L'objectiu dels estudis d'Anatoly Fomenko, segons va desgranant a la primera part del seu *Chronology*, era apropar el mètode científic a la ciència incerta de la cronologia. Com més ens submergim en el llibre més ens adonem que la Història, tal com la coneixem, està agafada amb pinces.

L'eclipsi amb què es data la Guerra del Peloponès no està narrat com "i de sobte hi va haver un eclipsi de Sol complet", sinó amb prou feines quatre paraules que deixen clar que hi va haver un eclipsi, encara que la seva magnitud –una dada fonamental, ja que eclipsis complets de Sol n'hi ha ben pocs– resta subjecta a interpretació:

el Sol es va enfosquir (va desaparèixer) i de nou va brillar (va aparèixer).

Del sentit d'aquesta frase depenen les datacions de nombrosos fets històrics de màxima importància.

Tampoc el brillant llibre de Tucídides no ha arribat fins als nostres dies tal com es va escriure al segle V abans de Crist. Sabem que els pocs exemplars que ens han previngut estan plens d'interpolacions dels monjos encarregats de copiar-los. Quan copiaven aquests llibres no eren conscients de fins a quin punt podien canviar el curs de la Història canviant una coma de lloc.

La descripció dels mètodes utilitzats per Fomenko per realitzar datacions més fiables és impecable segons el mètode científic. En alguns casos costa seguir el procés matemàtico-estadístic emprat, però no perquè tracti d'embrollar amb nombres, sinó perquè són matemàtiques de les bones, amb distribucions estadístiques. El millor, indubtablement, és la capacitat de fer-nos dubtar de tot el que hem conegut fins ara com a "dades científiques" aplicades a la datació de dates. Des del carboni-14 fins als eclipsis i horòscops antics va detallant els punts febles d'aquests mètodes i per què a vegades no són fiables en absolut.

No hi ha ni una sola evidència sòlida i independent capaç de datar amb precisió ni un sol esdeveniment anterior al segle XI.

7

Però, quan arriba l'apartat de conclusions, un prefereix no creure res. La contraportada del llibre sembla pròpia de la més fosca de les ciències ocultes:

- Jesucrist va néixer al 1053 i va ser crucificat al 1086 (després de Crist).
- L'Antic Testament es refereix a esdeveniments de l'Edat Mitjana.
- L'Apocalipsi va ser escrit després del 1496 després de Crist (o sigui, després del Descobriment d'Amèrica).

El pitjor de tot és que un troba evidències per onsevulla que llegeix. Hi ha cert consens a pensar que entre la caiguda

de l'Imperi Romà d'Occident i el descobriment d'Amèrica s'hi han "entaforat" una pila d'anys. Són aquests anys en què "no va passar res", també dits l'"època fosca". En alguns casos s'arriba a conclusions també paradoxals com la hipòtesi del Temps Fantasma:

Hi ha hagut un esforç sistemàtic per crear períodes de temps a la Història: específicament, el temps narrat a l'Alta Edat Mitjana a Europa (614-911), mai no va existir.

Aquestes teories, acollides per diferents investigadors de diferents parts del món, són molt variades. Potser els resultats d'Anatoly Fomenko siguin els més sorprenents: algú s'ha inventat 1.000 anys d'Història recent. La Wikipèdia no dóna cap crèdit a aquestes informacions. "Pseudohistòria" és el terme que s'empra per referir-s'hi. En aquest cas, no estem en la mateixa situació que els defensors dels albiraments d'ovnis.

En aquest cas, els llampats són professors universitaris de cert prestigi, i l'establishment l'ocupen una sèrie d'historiadors que basen les seves datacions en les datacions realitzades per altres historiadors que basen, al seu torn, aquestes en d'altres. I que sota cap concepte no estan disposats a moure ni un sol dia de lloc, ni a introduir mètodes matemàtics en els mètodes de datació.

Hi ha un malestar generalitzat per part d'un grup marginal d'investigadors. La Història s'afirma com una ciència sòlida que no ha de revisar les seves dates, desprestigiant qualsevol tipus de teoria fantàstica amb l'argument més senzill que existeix: demostra que aquests anys no van existir.

En realitat la ciència no pot demostrar que sí que van existir. El que sí que és cert és que Carlemany (742 o 747-814) va existir. El que no queda tan clar és que les dates de naixement i defunció siguin les correctes.

8

El llibre d'Anatoly Fomenko, *History: Fiction or Science?*, la primera part de la seva *Chronology*, és molt interessant. L'únic argument que em va semblar una presa de pèl va ser la justificació que l'Apocalipsi enuncia un Horòscop amb la qual cosa es pot deduir una data a partir de la qual la seva datació seria tan posterior.

Aquest tipus de lectures no resulten gens recomanables. Després de llegir el llibre vaig quedar convençut que l'autor exagera amb les dates, però també que les dates de la Història estan pràcticament inventades i poden contenir errors de centenars d'anys. I que molts personatges i llibres de la Història senzillament no van ser com avui en dia els recordem. El problema dels llibres clàssics és enorme. De molts d'ells només hi ha còpies úniques i aquestes han sofert tal volum de modificacions —voluntàries o no—, que no podem fer-nos una idea de com eren originalment. En molts casos, llibres suposadament clàssics hauran estat escrits a l'Edat Mitjana. La Història tal com la coneixem és un gegant amb peus de fang.

Zrubavel

El llibre *History: Fiction or Science* és disponible en vista completa a Google Books.

Traducció de l'article original publicat a <http://www.asinorum.com/cronologia/798/>